

CONSULTANTS IN ENGINEERING,
ENVIRONMENTAL SCIENCE &
PLANNING

AN tÚDARÁS ÁITIÚIL PLEAN GNÍOMHAITHE AR SON NA hAERÁIDE

Ráiteas Conclúide maidir le Measúnacht Chuí

Ullmhaithe do:

Comhairle Contae Chorcaí

Comhairle Contae Chorcaí
Cork County Council

Dáta: Feabhra 2024

Core House, Pouladuff Road, Cork, T12 D773, Ireland

T: +353 21 496 4133 | E: info@ftco.ie

CORK | DUBLIN | CARLOW

www.fehilytimoney.ie

RÁITEAS CONCLÚIDE MAIDIR LE MEASÚNACHT CHUÍ

REVISION CONTROL TABLE, CLIENT, KEYWORDS AND ABSTRACT

User is responsible for Checking the Revision Status of This Document

Rev. No.	Description of Changes	Prepared by:	Checked by:	Approved by:	Date:
1	Final	RD/AMW/BF/NSC	RD	AT	15/02/2024

Client: Cork County Council

Keywords: Appropriate Assessment, AA, AA Conclusion Statement, Natura Impact Report, Local Authority Climate Action Plan.

Abstract: Fehily Timoney and Company is pleased to submit this Appropriate Assessment Conclusion Statement for the Cork County Council Local Authority Climate Action Plan to Cork County Council for publication alongside the Plan.

CLÁR AN ÁBHAIR

1.	RÉAMHRÁ	1
1.1	Cúlra.....	1
1.2	Ceanglais maidir le Ráitis Conclúide AA	1
2.	CONAS A RINNEADH TORTHAÍ AN MC A CHOMHTHÁTHÚ SA LACAP	2
2.1	Cur Chuige Measúnaithe um Bithéagsúlacht Chomhtháithe	2
2.2	Maolú trí bhreithnithe comhshaoil a chomhtháthú isteach sa LACAP	2
3.	BREITHNIÚ AR ROGHANNA EILE.....	18
3.1	Réamhrá.....	18
3.2	Cur Chuige chun Roghanna Eile Réasúnta a Fhorbair	18
3.3	Aithint agus Cur Síos ar Roghanna Eile Réasúntas	19
3.4	Meastóireacht ar Roghanna Eile Réasúnta agus ar Chúiseanna leis an bPlean Is Fearr a Roghnú21	
4.	CONCLÚID AA	22

LIOSTA FÍORACHA

[Leathanach](#)

Fíor 3-1:	'Cén fáth? Céard? Cén áit? Cén uair?' Samhail chun roghanna eile a chumadh - Arna oiriúnú ó Fíor 4.3 Roghanna Eile a Fhorbairt agus a Mheasúnú sa Phróiseas um Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (GCC, 2015)	19
-----------	---	----

LIOSTA TÁBLA

[Leathanach](#)

Tábla 2-1:	Bearta Maolaithe Comhshaoil atá Beartaithe - Téacs breise san áireamh i ngníomhartha an Phlean a bhaineann le hoibleagáidí a bhaineann le cosaint an chomhshaoil agus deiseanna feabhsaithe comhshaoil	4
Tábla 2-2:	Bearta Maolaithe Comhshaoil atá Beartaithe - Prionsabail Rialachais Comhshaoil san áireamh sa phlean	17
Tábla 3-1:	Roghanna Eile Réasúnta do LACAP	20

1. RÉAMHRÁ

1.1 Cúlra

Is é seo an Ráiteas Conclúide um Measúnacht Chuí (MC) do Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide Údaráis Áitiúil Chomhairle Contae Chorcaí (LACAP) 2024 - 2029. Eascraíonn an dualgas tabhairt faoi MC ó Airteagal 6(3) agus Airteagal 6(4) den Treoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE arna thrasú i reachtaíocht na hÉireann ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) 2011 agus ag an Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú.

Is measúnacht tionchair dírithe agus mionsonraithe í MC ar impleachtaí gníomhaíochta straitéisí (amhail plean nó clár) nó tionscadail, ina haonar agus i gcomhcheangal le gníomhaíochtaí agus tionscadail straitéiseacha eile, ar shláine aon Láithreáin Eorpaigh i bhfianaise a chuspóirí caomhnaithe.

Tugadh faoi MC don LACAP. Déanann an Ráiteas Conclúide MC seo an próiseas MC a cuireadh i bhfeidhm le linn ullmhú an LACAP a dhoiciméadú, agus ba chóir é a léamh i gcomhar leis an LACAP agus leis na doiciméid ghaolmhara lena n-áirítear Tuarascáil Tionchair Natura (NIR) don Phlean.

1.2 Ceanglais maidir le Ráitis Conclúide MC

Moltar sna treoirlínte dar teideal 'Measúnacht Chuí ar Phleananna agus ar Thionscadail in Éirinn, Treoir d'Údaráis Phleanála' (2009) a d'fhoilsigh an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil mar a bhí an tráth sin go ndéanfadh údaráis inniúla déanta pleananna 'Ráiteas Conclúide MC soiléir agus discrídeach a chur san áireamh mar chuid ar leith i ráiteas scríofa an phlean ar leithligh ón ráiteas MCS.' Moltar sna treoirlínte seo go gcuirfí an t-eolas seo a leanas san áireamh i Ráiteas Conclúide MC:

- Achoimre ar conas a cuireadh torthaí an MC san áireamh sa phlean (arna sholáthar i gCuid 2 den doiciméad seo);
- Na cúiseanna leis an bplean a roghnú mar a glacadh leis, i bhfianaise roghanna eile réasúnta a breithníodh mar chuid den phróiseas MC (arna soláthar i gCuid 3 den doiciméad seo); agus
- Dearbhú nach mbeidh drochthionchar ag an bplean mar a glacadh leis ar shláine láithreáin nó láithreán Natura 2000 (arna sholáthar i gCuid 4 den doiciméad seo).
- Cóip den NIR (foilsíodh an NIR in éineacht leis an Ráiteas Conclúide MC agus tá sé ar fáil lena athbhreithniú).¹

¹ Soláthraíonn an NIR seo an fhaisnéis seo a leanas:

- Go leor sonraí faoin LACAP chun a mhéid, a scála agus a chuspóirí a shoiléiriú.
- Cur síos ar choinníollacha bonnlíne, cuspóirí caomhnaithe, agus saincheisteanna ábhartha éiceolaíochta agus comhshaoil maidir le láithreáin Eorpacha ábhartha a bhféadfadh tionchar a bheith ag cur i bhfeidhm an phlean orthu (in éagmais maolaithe).
- Tionchair dhochracha ionchasacha an Phlean ar na láithreáin Eorpacha ábhartha.
- Conas a sheachnófar agus a choiscear na hiarmhairtí comhshaoil sin trí mhaolú.

2. CONAS A RINNEADH TORTHAÍ AN MC A CHOMHTHÁTHÚ SA LACAP

2.1 Cur Chuige Measúnaithe Bithéagsúlachta Comhtháite

Rinneadh an measúnú comhshaoil don Phlean de réir mhodheolaíocht bunaithe ar Mheasúnú Tionchair Bithéagsúlachta Comhtháite de réir dhoiciméad teorach an GCC dar teideal 'Tuarascáil Deiridh: Measúnú Tionchair Bithéagsúlachta Comhtháite, Próisis MC, MCS agus MTC a shruthlíniú. Treoir maidir le Dea-Chleachtas.' (2012).

D'éascaigh an mhodheolaíocht a úsáideadh comhtháthú na bpróiseas MCS agus MC a bhaineann le measúnú tionchair bithéagsúlachta chun measúnú éifeachtach agus sruthlínithe ar thionchair bhithéagsúlachta a áirithiú. Rinneadh na próisis déanta pleananna, MCS agus MC - lena n-áirítear scópáil, measúnú bonnlíne, measúnú tionchair agus próisis forbartha beart maolaithe/monatóireachta - i gcomhthráth chun measúnú iomlánaíoch agus iomlán ar thionchair bhithéagsúlachta a éascú. Rinneadh cumarsáid éifeachtach agus comhtháthú éifeachtach eolais agus anailíse eolaíochta idir measúnuithe. Leis an anailís agus na conclúidí in MC, cuireadh bonn eolais go cuí faoi MCS.

2.1 Maolú trí bhreithnithe comhshaoil a chomhtháthú sa LACAP

Rinneadh próiseas déanta an phlean i gcomhthráth le próisis an MST agus an MC. Bhíodh teagmháil agus caidreamh rialta idir foireann na measúnachta comhshaoil agus foireann déanta an phlean. Cuireadh cúrsaí comhshaoil a tháinig chun cinn le linn na bpróiseas MST agus MC, lena n-áirítear próisis chomhairliúcháin, in iúl go rialta d'fhoireann déanta an phlean le linn phróiseas déanta an phlean. De réir mar ba ghá, forbraíodh bearta maolaitheacha comhshaoil chun iarmhairtí diúltacha féideartha don chomhshaoil de bharr chur i bhfeidhm an LACAP a fheabhsú agus ansin comhtháthaíodh iad sa LACAP. Leabaíodh a lán den mhaolú comhshaoil sa phlean go luath sa phróiseas mar thoradh air seo. Rinneadh an próiseas seo ar bhealach atriallach leis an bpleanáil agus na torthaí comhshaoil is fearr a chinntiú. Comhtháthaíodh cúrsaí comhshaoil sa phlean freisin chun uasmhéadú iarmhairtí dearfacha comhshaoil an LACAP arna sainaithint a éascú.

Moladh bearta maolaitheacha lena n-uasmhéadaítear comhbhuntaístí an ghníomhaithe ar son na haeráide do ghnéithe eile comhshaoil amhail caighdeán an aeir áitiúil, sláinte daoine, bithéagsúlacht, cáilíocht an uisce agus réimsí idirghaolmhara eile (i.e. réitigh a bheidh ina mbuntaístí ag gach páirtí).

Ceanglaíodh téacs breise le gníomhartha sainithe éagsúla sa phlean ina soiléirítear dualgais a bhaineann le cosaint an chomhshaoil agus deiseanna chun an chomhshaoil a fheabhsú. Cuireadh an téacs seo in oiriúint lena chinntiú go gcuirfear cúrsaí comhshaoil san áireamh go cuí le linn chur i bhfeidhm an phlean. Cuireadh an téacs seo in oiriúint lena chinntiú go gcruthófar an t-íosleibhéal iarmhairtí diúltacha don chomhshaoil agus an t-uasleibhéal iarmhairtí dearfacha don chomhshaoil de bharr chur i bhfeidhm an phlean. Cuirtear na breiseanna téacs seo - a bhaineann go sainráite le MC - i láthair i dTábla 2-1.

Bunaíodh roinnt prionsabail rialachais comhshaoil lena chinntiú go gcruthófar an t-íosleibhéal iarmhairtí diúltacha comhshaoil agus an t-uasleibhéal iarmhairtí dearfacha comhshaoil de bharr chur i bhfeidhm an phlean. Beidh na prionsabail rialachais comhshaoil seo mar bhonn agus thaca agus treoir ag cur i bhfeidhm an phlean agus beidh feidhm acu agus comhtháthófar iad le gach gníomh/gníomhaíocht a bheidh ann mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean. Sainmhínítear na prionsabail sin i dTábla 2-2. Rinneadh na prionsabail a ionchorprú sa phlean féin.

Comhtháthaíodh na bearta maolaithe comhshaoil seo isteach sa LACAP agus seachnófar leo éifeachtaí diúltacha agus uasmhéadófar leo éifeachtaí dearfacha a bhaineann leis an LACAP.

Tugadh aghaidh ar na rioscaí do chosaint agus do shláine leasanna cáilitheacha, leasanna caomhnaithe speisialta agus cuspóirí caomhnaithe na láithreán Eorpach trí na bearta maolaithe seo a chur san áireamh.

Rachaidh gníomhaíochtaí iolracha mar a sainíodh sa Phlean ar dtús chun leasa na timpeallachta bithéagsúlachta freisin, lena n-áirítear gníomhaíochtaí éagsúla a bhaineann le feabhsú na bithéagsúlachta, gníomhaíochtaí a bhaineann le hoiriúnú aeráide, agus gníomhaíochtaí atá deartha chun astaíochtaí GHG agus truailliú aeir áitiúil a laghdú.

Tábla 2-1: Bearta Maolaithe Comhshaoil atá Beartaithe - Téacs breise san áireamh i ngníomhartha an Phlean a bhaineann le hoibleagáidí a bhaineann le cosaint an chomhshaoil agus deiseanna feabhsaithe comhshaoil

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.3.1.1.1	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éileamh, e.g. foirgnimh, trealamh, etc. chun deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaithint.	Foinsí éilimh ar leictreachas a mheasúnú, e.g. foirgnimh, trealamh, etc. chun deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaithint
4.3.1.1.2	Soilsiú a uasghrádú go LED i gcás ina bhfuil sé inmharthana ó thaobh airgeadais de.	Soilsiú a uasghrádú go LED i gcás ina bhfuil sé inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú ag an am céanna go gcoinneofar nó go laghdófar/srianfar leibhéal na lúman agus an raon speictreach.
4.3.1.1.3	Deiseanna a fhiosrú maidir le foinsí in-athnuaite fuinnimh chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil.	Deiseanna a fhiosrú maidir le foinsí in-athnuaite fuinnimh chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil, agus aird chúí á tabhairt ar chúrsaí pleanála agus cúrsaí cosanta comhshaoil.
4.3.1.1.4	Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina mbeidh siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina mbeidh siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú go ndéanfar bainistíocht chúí ar DTLL a chruthófar mar thoradh ar an ngníomh seo ag an am céanna.
4.3.1.2.1	Foinsí éilimh a mheasúnú le deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaithint.	Foinsí éilimh ar théamh a mheasúnú le deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaithint.
4.3.1.2.2	Deiseanna a mheasúnú chun roghanna in-athnuaite a úsáid in ionad dóirí ola/gáis chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil.	Deiseanna a mheasúnú chun roghanna in-athnuaite a úsáid in ionad dóirí ola/gáis chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil; agus aird chúí á tabhairt ar chúrsaí pleanála agus cúrsaí cosanta comhshaoil.
4.3.1.2.3	Deiseanna a mheasúnú chun insliú foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil.	Deiseanna a mheasúnú chun insliú foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí áitiúla daonna, speicis faoi chosaint, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chaomhnú ar bhealach cuí.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.3.1.2.4	Deiseanna a mheasúnú chun aerdhíonacht foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil.	Deiseanna a mheasúnú chun insliú foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comshaoil amhail gabhdóirí áitiúla daonna, speicis faoi chosaint, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chaomhnú ar bhealach cuí.
4.3.1.3.1	Foinsí éilimh a mheasúnú le deiseanna chun fáil réidh le héilimh a Shainaithint.	Foinsí éilimh ar iompar a mheasúnú le deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaithint.
4.3.1.3.2	Deiseanna a mheasúnú chun feithiclí leictreacha a chur in ionad feithiclí atá ann cheana féin i gcás ina bhfuil roghanna eile ar fáil agus ina bhfuil an t-ídiú inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil.	Deiseanna a mheasúnú chun feithiclí leictreacha a chur in ionad feithiclí atá ann cheana féin i gcás ina bhfuil roghanna eile ar fáil agus ina bhfuil an t-ídiú inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil agus a chinntiú ag an am céanna go bhfoinseofar fuinneamh/breosla chun cumhacht a sholáthar d'fheithiclí leictreacha ar bhealach inbhuanaithe, agus go mbeidh cleachtais chúí bhainistíochta ré caite i bhfeidhm i gcomhair Feithiclí Leictreacha.
4.3.1.3.3	Deiseanna a mheasúnú chun breoslaí astaíochtaí ísle a úsáid i gcás ina bhfuil siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainaithint.	Deiseanna a mheasúnú chun breoslaí astaíochtaí ísle a úsáid i gcás ina bhfuil siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil agus a chinntiú ag an am céanna go bhfoinseofar fuinneamh/breosla chun cumhacht a sholáthar d'fheithiclí astaíochtaí ísle ar bhealach inbhuanaithe.
4.3.1.4.2	Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina bhfuil siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina mbeidh siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú go ndéanfar bainistíocht chúí ar DTLL a chruthófar mar thoradh ar an ngníomh seo ag an am céanna.
4.2.1.6.2	Ní mór aird a thabhairt ar spriocanna laghdaithe carbóin 2030 agus 2050 nuair a chuirtear leis na sócmhainní atá ann cheana féin nó nuair a chuirtear sócmhainní eile ann ina n-ionad.	Ní mór aird a thabhairt ar spriocanna laghdaithe carbóin gás ceaptha teasa 2030 agus 2050 nuair a chuirtear leis na sócmhainní atá ann cheana féin nó nuair a chuirtear sócmhainní eile ann ina n-ionad.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.4.1.1.2	An tionscadal HYBES 'saotharlann bheo', arna mhaoiniú ag an AE, a thriail sa chrios dícharbónaithe.	An tionscadal HYBES 'saotharlann bheo', arna mhaoiniú ag an AE, a thriail sa chrios dícharbónaithe; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí íogaire daonna, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chaomhnú ar bhealach cúí.
4.4.1.8.2	Leanúint de 'Bealaí Sábháilte chun na Scoile' agus glasbhealaí comharsanachta a chur i bhfeidhm chun bonneagar áitiúil um thaisteal gníomhach a fheabhsú níos mó.	Leanúint de 'Bealaí Sábháilte chun na Scoile' agus glasbhealaí comharsanachta a chur i bhfeidhm chun bonneagar áitiúil um thaisteal gníomhach a fheabhsú níos mó; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.4.1.8.3	Leanúint de na Bratacha Glasa i gcomhair Taisteal Gníomhach a chur chun cinn agus de thacaíocht a thabhairt dóibh.	Leanúint de Bhratacha Glasa i gcomhair Taisteal Gníomhach a chur chun cinn agus de thacaíocht a thabhairt dóibh; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.4.1.8.5	Leanúint d'fhorbairt tionscnamh iompair inbhuanaithe ón mbun aníos agus dul i dteagmháil le pobail maidir le tionscnaimh nua nuair is cúí.	Leanúint d'fhorbairt tionscnamh iompair inbhuanaithe ón mbun aníos agus dul i dteagmháil le pobail maidir le tionscnaimh nua nuair is cúí; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, caighdeán an aeir áitiúil, etc.
4.5.1.2.2	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun bogaigh a shainaitheint, agus tacú le cláir athfhliuchta agus athchóirithe, agus tionchar agus smacht a chur i bhfeidhm, de réir mar is cúí, chun cur i gcrích clár den chineál sin a chur chun cinn de réir riachtanais ábhartha cosanta comhshaoil.	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun bogaigh a shainaitheint, agus tacú le cláir athfhliuchta agus athchóirithe, agus tionchar agus smacht a chur i bhfeidhm, de réir mar is cúí, chun cur i gcrích clár den chineál sin a chur chun cinn de réir riachtanais ábhartha cosanta comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, gnáthóga agus riachtanais a bhaineann le speicis faoi chosaint.
4.5.1.2.6	Deiseanna a shainaitheint chun naisc éiceolaíocha a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil luach ard bithéagsúlachta acu.	Deiseanna a shainaitheint chun naisc éiceolaíocha a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil luach ard bithéagsúlachta acu agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.5.1.3.1	Glanghnóthachan bithéagsúlachta a chur chun cinn i ngach forbairt nua phoiblí agus phríobháideach; a éileamh go gcuirfear ráiteas bonneagair ghlais isteach i gcomhair gach forbartha. Leanúint de shaineolas éiceolaíochta a chomhtháthú laistigh den phróiseas bainistíochta forbartha, ag céimeanna réamhphleanála agus iarratais pleanála san áireamh.	Glanghnóthachan bithéagsúlachta a chur chun cinn i ngach forbairt nua phoiblí agus phríobháideach; a éileamh go gcuirfear ráiteas bonneagair ghlais isteach i gcomhair gach forbartha, agus a chinntiú go gcuirfear ceanglais cosanta comhshaoil san áireamh ar bhealach cuí le linn do bhonneagar glais a bheith á phleanáil. Leanúint de shaineolas éiceolaíochta a chomhtháthú laistigh den phróiseas bainistíochta forbartha, ag céimeanna réamhphleanála agus iarratais pleanála san áireamh.
4.5.1.3.2	Leanúint de shaineolas éiceolaíochta agus cosaintí bithéagsúlachta a chomhtháthú trí bhearta comhforbartha áite i bhforbairt agus bainistíocht tionscadal poiblí lena n-áirítear tionscadail tithíochta, bonneagair iompair agus ríochta poiblí, etc.	Leanúint de shaineolas éiceolaíochta agus cosaintí bithéagsúlachta a chomhtháthú trí bhearta comhforbartha áite i bhforbairt agus bainistíocht tionscadal poiblí lena n-áirítear tionscadail tithíochta, bonneagair iompair agus ríochta poiblí, etc; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.1.4.2	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit tithíochta faoi úinéireacht na comhairle atá ann cheana féin chun tacú le cónaitheoirí le limistéir a bheadh oiriúnach do bhearta cosanta bithéagsúlachta a shainithint de réir dea-chleachtas (e.g. plandú crann dúchasach, móinéir bláthanna fiáine, criosanna pailneoirí, etc.)	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit tithíochta faoi úinéireacht na comhairle atá ann cheana féin chun tacú le cónaitheoirí le limistéir a bheadh oiriúnach do bhearta cosanta bithéagsúlachta a shainithint de réir dea-chleachtas (e.g. plandú crann dúchasach, móinéir bláthanna fiáine, criosanna pailneoirí, etc.).

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.5.1.4.3	<p>Réimse treoirscéimeanna féideartha a shainaitheint chun bearta inbhuanaithe a léiriú, lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe (SuDS) bunaithe ar an dúlra; agus dearadh treorach bunaithe ar bhithéagsúlacht agus ar an aeráid a dhéanamh i gcomhair forbairtí tithíochta sóisialta arna dtreorú ag an gComhairle ina bhfuil bearta amhail díonta glasa, ballaí glasa, córais draenála inbhuanaithe bogach agus linnte, páirceáil ghlas gluaisteán, boscaí neadaireachta in aghaidheanna foirgneamh, féarthailte, agus toir agus crainn dhúchasacha i spás oscailte atá neamhdhíobhálach don Fhiadhúlra.</p>	<p>Réimse treoirscéimeanna féideartha a shainaitheint chun bearta inbhuanaithe a léiriú, lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe (SuDS) bunaithe ar an dúlra; agus dearadh treorach bunaithe ar bhithéagsúlacht agus ar an aeráid a dhéanamh i gcomhair forbairtí tithíochta sóisialta arna dtreorú ag an gComhairle ina bhfuil bearta amhail díonta glasa, ballaí glasa, córais draenála inbhuanaithe bogach agus linnte, páirceáil ghlas gluaisteán, boscaí neadaireachta in aghaidheanna foirgneamh, féarthailte, agus toir agus crainn dhúchasacha i spás oscailte atá neamhdhíobhálach don fhiadhúlra; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.</p>
4.5.2.1.3	<p>Obair a dhéanamh le comhpháirtithe, Clár Uiscí an Údaráis Áitiúil (LAWPRO), Uisce Éireann, etc. chun tionchair gabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a shainaitheint de réir an Phlean um Bainistíocht Abhantraí agus na Creat-treorach Uisce agus cúnamh a thabhairt le cáilíocht uisce abhann agus tionscadail athchóirithe a Fheabhsú.</p>	<p>Obair a dhéanamh le comhpháirtithe, Clár Uiscí an Údaráis Áitiúil (LAWPRO), Uisce Éireann, etc. chun tionchair gabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a shainaitheint de réir an Phlean um Bainistíocht Abhantraí agus na Creat-treorach Uisce agus cúnamh a thabhairt le cáilíocht uisce abhann agus tionscadail athchóirithe a fheabhsú, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil a chur chun cinn ag an am céanna.</p>
4.5.2.1.4	<p>Bainistíocht nádúrtha tuilte a úsáid i gcás inar féidir agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.</p>	<p>Bainistíocht nádúrtha tuilte a úsáid i gcás inar féidir agus inmharthana ó thaobh airgeadais de; agus aird chúí á tabhairt ar an ngá le híogaireachtaí comhshaoil sna láithreacha seo a chur chun cinn, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruchánacha agus éiceolaíocht uisceach.</p>

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.5.2.3.1	In éineacht le comhpháirtithe, tabhairt faoi Mheasúnacht ar Leochaileacht Chósta ar imeallbhord Chorcaí chun tionchar ardaithe ar leibhéal na mara ar athrú líne chladaigh Chorcaí a mheasúnú, chun eolas a dhéanamh do bhainistíocht chomhtháite criosanna cósta agus chun limistéir a bhfuil riachtanais ar leith acu a shainaithint, agus chun aghaidh a thabhairt ar chreimeadh cósta agus gníomhartha oiriúnaitheacha bunaithe ar an éiceachóras a chur i bhfeidhm maidir le tús áite a thabhairt do thuilte cois cósta.	In éineacht le comhpháirtithe, tabhairt faoi Mheasúnacht ar Leochaileacht Chósta ar imeallbhord Chorcaí chun measúnú a dhéanamh ar thionchar ardaithe ar leibhéal na mara ar athruithe ar líne chladaigh imeallbhord Chorcaí, chun treoir a thabhairt do bhainistíocht comhtháite criosanna cois cósta agus limistéir a bhfuil riachtanais ar leith acu a shainaithint, agus aghaidh a thabhairt ar chreimeadh cósta agus gníomhartha oiriúnaitheacha bunaithe ar an éiceachóras a chur i bhfeidhm maidir le tús áite a thabhairt do thuilte cois cósta, agus aird chuí á thabhairt ar leochaileachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.5.2.3.4	In éineacht le páirtithe leasmhara, bearta oiriúnaithe aeráide a shainaithint i gcomhair bonneagar cósta agus cosaintí gaolmhara, agus bainistíocht nádúrtha cósta a úsáid i gcás inar féidir agus nuair atá sé inmharthana ó thaobh airgeadais de.	In éineacht le páirtithe leasmhara, bearta oiriúnaithe aeráide a shainaithint i gcomhair bonneagar cósta agus cosaintí gaolmhara, agus bainistíocht nádúrtha cósta a úsáid i gcás inar féidir agus nuair atá sé inmharthana ó thaobh airgeadais de; agus aird chuí á thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.5.3.1.1	Plean Oidhreachta a chur i bhfeidhm i gcomhair gach gné den chaomhantas, feasacht agus taifead ar gach gné den oidhreacht (thógtha, nádúrtha agus chultúrtha) agus a chinntiú go dtugtar aitheantas don athrú aeráide.	Plean Oidhreachta a chur i bhfeidhm i gcomhair gach gné den chaomhantas, feasacht agus taifead ar gach gné den oidhreacht (thógtha, nádúrtha agus chultúrtha) agus a chinntiú go dtugtar aitheantas don athrú aeráide agus do chúrsaí cosanta comhshaoil, lena n-áirítear riachtanais caomhantais oidhreachta.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.5.3.1.2	Teacht aniar aeráide a chuimsiú trí scéim Infheistíochta Oidhreachta Tógtha, Ciste Struchtúir Staire agus aon chistí eile arna dtabhairt isteach.	Teacht aniar aeráide a chuimsiú trí scéim Infheistíochta Oidhreachta Tógtha, Ciste Struchtúir Staire agus aon chistí eile arna dtabhairt isteach; agus aird chuí á tabhairt ar chúrsaí cosanta comhshaoil, lena n-áirítear riachtanais caomhantais oidhreachta.
4.5.4.1.1	Tacú le spriocanna maidir le foraoisiú earnála agus náisiúnta chun athrú aeráide a mhaolú agus tionscnaimh um bainistíocht foraoise inbhuanaithe a chur chun cinn.	Tacú le spriocanna maidir le foraoisiú earnála agus náisiúnta chun athrú aeráide a mhaolú agus tionscnaimh um bainistíocht foraoise inbhuanaithe a chur chun cinn; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha, cáilíocht an uisce agus bithéagsúlacht.
4.5.4.1.2	Straitéis Crainn a fhorbairt chun creat a chur ar fáil le haghaidh pleanáil, cosaint, plandáil agus bainistiú na gcrann agus na gcoillearnach a bhfuil Comhairle Contae Chorcaí freagrach as.	Straitéis Crainn a fhorbairt chun creat a chur ar fáil le haghaidh pleanáil, cosaint, plandáil agus bainistiú na gcrann agus na gcoillearnach a bhfuil Comhairle Contae Chorcaí freagrach as, lena gcinnteofar béim ar chrainn dhúchasacha agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail suíomhanna Eorpacha agus an bhithéagsúlacht.
4.5.4.1.5	Tacaíocht a thabhairt do chur i bhfeidhm na Straitéise Náisiúnta um Thailte Portaigh.	Tacaíocht a thabhairt do chur i bhfeidhm na Straitéise Náisiúnta um Thailte Portaigh; agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.5.4.1.6	Polasaí Plean Forbartha Contae a chur i bhfeidhm a bhfuil sé mar aidhm aige glanghnóthachan a bhaint amach i mbonneagar glas trí shócmhainní atá ann cheana féin a chosaint agus a fheabhsú agus trí bhonneagar nua glas a sholáthar.	Polasaí Plean Forbartha Contae a chur i bhfeidhm a bhfuil sé mar aidhm aige glanghnóthachan a bhaint amach i mbonneagar glas trí shócmhainní atá ann cheana féin a chosaint agus a fheabhsú agus trí bhonneagar nua glas a sholáthar; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.5.1.1	Cur chun cinn a spreagadh i dtaca le cleachtais inbhuanaithe talamhúsáide agus réitigh bunaithe ar an dúlra ar bhainistíocht acmhainní uisce agus tuilte lena n-áirítear teacht aniar pobail a fheabhsú trí chosaintí nádúrtha tuile a sholáthar, agus oiriúnú aeráide a chur chun cinn.	Cur chun cinn a spreagadh i dtaca le cleachtais inbhuanaithe talamhúsáide agus réitigh bunaithe ar an dúlra ar bhainistíocht acmhainní uisce agus tuilte a fhéadann teacht aniar pobail a fheabhsú trí chosaintí nádúrtha tuile a sholáthar, agus oiriúnú aeráide a chur chun cinn oiriúnú, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, cáilíocht an uisce agus gabhdóirí íogaire daonna.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.5.5.1.2	Dearadh agus pleanáil forbartha nua a chur chun cinn ar bhealach a sheasfaidh an aimsir chun plé iomlán a dhéanamh ar thionchair fhéideartha an athraithe aeráide agus ar an ngá le bearta chun cur le teacht aniar forbartha i dtaca le tionchair ar bith den chineál sin.	Dearadh agus pleanáil forbartha nua a chur chun cinn ar bhealach a sheasfaidh an aimsir chun plé iomlán a dhéanamh ar thionchair fhéideartha an athraithe aeráide agus ar an ngá le bearta chun cur le teacht aniar forbartha i dtaca le tionchair ar bith den chineál sin; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear Bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, cáilíocht an uisce agus gabhdóirí íogaire daonna.
4.6.1.1.7	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara eile chun Contae Chorcaí a chur chun cinn mar cheann scríbe turasóireachta inbhuanaithe.	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara eile chun Contae Chorcaí a chur chun cinn mar cheann scríbe turasóireachta inbhuanaithe; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí lena n-áirítear bithéagsúlacht agus láithreáin Eorpacha.
4.6.1.3.5	Eolas a chur ar fáil agus feacht a spreagadh d'fhiontair agus grúpaí gnó i gContae Chorcaí le tacaíochtaí a chur chun cinn chun tabhairt faoi iarfhéistiú, éifeachtúlacht fuinnimh agus suiteáil fuinnimh in-athnuaite i bhfoirgnimh thráchtála.	Eolas a chur ar fáil agus feacht a spreagadh d'fhiontair agus grúpaí gnó i gContae Chorcaí le tacaíochtaí a chur chun cinn chun tabhairt faoi iarfhéistiú, éifeachtúlacht fuinnimh agus suiteáil fuinnimh in-athnuaite i bhfoirgnimh thráchtála - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail fuinnimh den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.6.1.5.5	Obair a dhéanamh i gcomhpháirtíocht le feirmeoirí chun cleachtais agus bonneagar a fheabhsú.	Obair a dhéanamh i gcomhpháirtíocht le feirmeoirí chun cleachtais agus bonneagar a fheabhsú, agus an gá le plé ar riachtanais ábhartha pleanála agus cosanta comhshaoil ag fiontair feirmeoireachta a chur chun cinn ag an am céanna.
4.7.1.2.1	Tionscadail um thaisteal gníomhach a fhorbairt ar fud an chontae lenar féidir athrú iompraíochta a sholáthar.	Tionscadail um thaisteal gníomhach a fhorbairt ar fud an chontae lenar féidir athrú iompraíochta a sholáthar, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, mar aon le deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.2.2	Feabhsuithe bóithre forbartha uirbí arna bpleanáil chun gnéithe den taisteal gníomhach a chuimsiú de réir mar is cuí.	Feabhsuithe bóithre forbartha uirbí arna bpleanáil chun gnéithe den taisteal gníomhach a chuimsiú de réir mar is cuí, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, agus deiseanna le réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.7.1.2.3	Leanúint d'fhorbairt leanúnach Glasbhealaí, amhail Glasbhealach Mhainistir na Corann-Eochaille.	Leanúint d'fhorbairt leanúnach Glasbhealaí, amhail Glasbhealach Mhainistir na Corann-Eochaille, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, caighdeán an aeir áitiúil, agus deiseanna le réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.2.5	Obair a dhéanamh le húdaráis ábhartha chun "Bealaí Sábháilte chun na Scoile" a fhorbairt.	Obair a dhéanamh le húdaráis ábhartha chun "Bealaí Sábháilte chun na Scoile" a fhorbairt; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, agus deiseanna le réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.3.2	Fás daonra agus fostaíochta a ailíniú trí thalamhúsáid agus pleanáil iompair a chomhtháthú.	Fás daonra agus fostaíochta a ailíniú trí thalamhúsáid agus pleanáil iompair a chomhtháthú; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.7.1.4.1	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara ábhartha chun an Líonra Náisiúnta Luchtaithe d'Fheithiclí Leictreacha arna bheartú a fhorbairt laistigh de Chontae Chorcaí.	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara ábhartha chun an Líonra Náisiúnta Luchtaithe d'Fheithiclí Leictreacha arna bheartú a fhorbairt laistigh de Chontae Chorcaí, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil agus rochtain do dhaoine faoi mhíchumas le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.7.1.4.2	Dul i dteagmháil le BSL chun limistéir a shainaithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le luchtú feithiclí leictreacha	Dul i dteagmháil le BSL chun limistéir a shainaithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le luchtú feithiclí leictreacha, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail bhonneagair dá dtugtar tacaíocht a chur chun cinn ag an am céanna.
4.7.1.4.4	Úsáid feithiclí leictreacha a chur chun cinn trí fhoráil a dhéanamh do riachtanais maidir le pointí luchtaithe feithiclí leictreacha in iarratais phleanála.	Úsáid feithiclí leictreacha a chur chun cinn trí fhoráil a dhéanamh do riachtanais maidir le pointí luchtaithe feithiclí leictreacha in iarratais phleanála, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil agus rochtain do dhaoine faoi mhíchumas le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.7.1.4.5	Úsáid breoslaí astaíochtaí ísle a chur chun cinn.	Úsáid breoslaí astaíochtaí ísle arna bhfoinsiú ar bhealach inbhuanaithe a chur chun cinn.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.9.1.3.1	Láithreáin líonta talún arna ndúnadh a bhainistiú chun astaíochtaí a íoslaghdú.	Láithreáin líonta talún arna ndúnadh a bhainistiú chun astaíochtaí a íoslaghdú, agus comhlíontacht riachtanas cosanta comhshaoil a bhaineann le láithreáin líonta talún arna ndúnadh a chur chun cinn.
4.9.1.3.2	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun láithreáin líonta talún stairiúla a fheabhsú agus a bhainistiú	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun láithreáin líonta talún stairiúla a fheabhsú agus a bhainistiú, agus comhlíontacht riachtanas cosanta comhshaoil a bhaineann le láithreáin líonta talún arna ndúnadh a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.1.1.1	Tacú le tionscadail inbhuanaithe fuinnimh gaoithe amach ón gcósta i láithreacha agus ar scálaí cuí agus bonneagar gaolmhar a fhorbairt ag calafoirt leis na forbairtí seo a éascú de réir an Phlean Forbartha Contae.	Tacú le tionscadail inbhuanaithe fuinnimh gaoithe amach ón gcósta i láithreacha agus ar scálaí cuí agus bonneagar gaolmhar a fhorbairt ag calafoirt leis na forbairtí seo a éascú de réir an Phlean Forbartha Contae - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil a chur chun cinn ag tús tionscadal den chineál sin agus lena linn.
4.8.1.1.2	Bonneagar le haghaidh giniúint, stóráil agus dáileadh fuinnimh in-athnuaite a chur chun cinn de réir an Phlean Forbartha Contae laistigh den chontae.	Bonneagar le haghaidh giniúint, stóráil agus dáileadh fuinnimh in-athnuaite a chur chun cinn de réir an Phlean Forbartha Contae laistigh den chontae - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil a chur chun cinn ag tús tionscadal den chineál sin agus lena linn.
4.8.1.2.1	Deiseanna a phlé chun téamh ceantair a bhunú chun freastal ar shócmhainní na comhairle, lena n-áirítear tithíocht shóisialta sa chontae.	Deiseanna a phlé chun téamh ceantair a bhunú chun freastal ar shócmhainní na comhairle, lena n-áirítear tithíocht shóisialta sa chontae, agus aird chúí á tabhairt ar chúrsaí pleanála agus cúrsaí cosanta comhshaoil.
4.8.1.2.2	Tacú le páirtithe leasmhara ar mhian leo córais téimh ceantair a fhorbairt.	Tacú le páirtithe leasmhara ar mhian leo córais téimh ceantair a fhorbairt, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil ag tús tionscadal den chineál sin agus lena linn a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.1.3.1	Tacú le polasaí náisiúnta maidir le luchtú feithiclí leictreacha agus é a chur i bhfeidhm i láithreacha nach láithreacha teaghlaigh iad.	Tacú le polasaí náisiúnta maidir le luchtú feithiclí leictreacha i láithreacha nach láithreacha teaghlaigh iad, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.8.1.3.2	Dul i dteagmháil le BSL chun limistéir a shainaithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le saoráidí luchtaithe feithiclí leictreacha.	Dul i dteagmháil le BSL chun láithreacha a shainaithint inar féidir le bonneagar líonra leictreachais tacú le saoráidí luchtaithe feithiclí leictreacha, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.8.1.3.3	Polasaí maidir le Luchtú Feithiclí Leictreacha a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm mar chuid de pholasaí Glacadh ar Láimh níos leithne.	Polasaí maidir le Luchtú Feithiclí Leictreacha a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm mar chuid de pholasaí Glacadh ar Láimh níos leithne, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.8.3.1.1	Coinneáil agus athúsáid soláthair foirgneamh atá ann cheana féin a chur chun cinn mar chéad rogha.	Coinneáil agus athúsáid soláthair foirgneamh atá ann cheana féin a chur chun cinn mar chéad rogha - agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí daonna áitiúla, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, speicis faoi chosaint, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chosaint agus a chaomhnú ar bhealach cuí le linn oibreacha iarfheistithe ar bith.
4.8.3.1.2	Tacú le heolas a chur ar fáil maidir le cúnamh deontais do thithe agus gnólachtaí.	Tacú le heolas a chur ar fáil maidir le cúnamh deontais do thithe agus gnólachtaí - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.3.1.3	Feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh a spreagadh i gcomhair foirgneamh. Comhairle agus oideachas a chur ar ghnólachtaí agus chónaitheoirí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh.	Feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh a spreagadh i gcomhair foirgneamh. Comhairle agus oideachas a chur ar ghnólachtaí agus chónaitheoirí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh - agus an gá go gcloífidh tionscadail le critéir cosanta comhshaoil an pholasaí ábhartha pleanála a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.3.3.1	Tacú le heolas a chur ar fáil maidir le cúnamh deontais do ghiniúint in-athnuaite ar an láthair.	Tacú le heolas a chur ar fáil maidir le cúnamh deontais do ghiniúint in-athnuaite ar an láthair - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.3.3.2	Suiteáil giniúna in-athnuaite ar an láthair a spreagadh.	Suiteáil giniúna in-athnuaite ar an láthair a spreagadh - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.4.1.1	Éiteas deartha a fhorbairt lena gcuirtear gníomhú ar son na haeráide san áireamh i dtaca le foirgnimh nua arna bhforbairt ag Comhairle Contae Chorcaí nó thar a ceann. Áireofar réimse roghanna deartha leis an gcur chuige seo, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh, ábhair ar bheagán carbóin a úsáid, creatlach thógála a insliú, díonta glasa, fótavoltachais ghréine, agus bailiú báistí.	Éiteas deartha a fhorbairt lena gcuirtear gníomhú ar son na haeráide san áireamh i dtaca le foirgnimh nua arna bhforbairt ag Comhairle Contae Chorcaí nó thar a ceann. Áireofar réimse roghanna deartha leis an gcur chuige seo, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh, ábhair ar bheagán carbóin a úsáid, creatlach thógála a insliú, díonta glasa, fótavoltachais ghréine, agus bailiú báistí.
4.8.4.1.2	Clár cistiúcháin bliantúil a ullmhú agus a chur i bhfeidhm i gcomhair iarfheistiú domhain fuinnimh sholáthar tithíochta na Comhairle	Clár cistiúcháin bliantúil a ullmhú agus a chur i bhfeidhm i gcomhair iarfheistiú domhain fuinnimh sholáthar tithíochta na Comhairle atá ann cheana féin, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí daonna áitiúla, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, speicis faoi

	atá ann cheana féin.	chosaint, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chosaint agus a chaomhnú ar bhealach cuí le linn oibreacha iarfheistithe ar bith.
Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.8.4.1.3	Deireadh a chur de réir a chéile le gach córas téimh bunaithe ar bhreoslaí iontaise faoi 2030.	Deireadh a chur de réir a chéile le gach córas téimh bunaithe ar bhreoslaí iontaise faoi 2030, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí áitiúla daonna, speicis faoi chosaint a bhaineann le foirgnimh den chineál sin, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.8.4.1.4	Gach teach nuafhaighte agus gach teach folamh a athchóiriú go ráta fuinnimh B2 ar a laghad, agus gach foinse fuinnimh a úsáideann breoslaí iontaise a bhaint amach	Gach teach nuafhaighte agus gach teach folamh a athchóiriú go ráta fuinnimh B2 ar a laghad, agus gach foinse fuinnimh a úsáideann breoslaí iontaise a bhaint amach, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail speicis faoi chosaint a bhaineann le foirgnimh den chineál sin, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.8.4.1.6	Tionscadal píolótach iarfheistithe bailithe báistí a reáchtáil in eastát tithíochta Comhairle atá ann cheana féin sa Chrios Dícharbónaithe.	Tionscadal píolótach iarfheistithe bailithe báistí a reáchtáil in eastát tithíochta Comhairle atá ann cheana féin sa Chrios Dícharbónaithe, agus a chinntiú go dtabharfar aird chúí ar íogaireachtaí comhshaoil áitiúla amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht agus láithreáin Eorpacha.
4.8.4.2.1	Suiteáil bonneagair nua faoi thalamh i gcomhair luchtú feithiclí leictreacha a chur ar aghaidh in eastáit tithíochta sóisialta nua.	Bonneagar faoi thalamh i gcomhair Luchtú Feithiclí Leictreacha in eastáit tithíochta sóisialta nua a shuiteáil roimh ré, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.8.4.2.4	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit atá ann cheana féin chun suíomhanna féideartha a shainaithint le pointí luchtaithe pobail i gcomhair feithiclí leictreacha agus páirceáil rothar a shuiteáil.	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit atá ann cheana féin chun suíomhanna féideartha a shainaithint le pointí luchtaithe pobail i gcomhair feithiclí leictreacha agus páirceáil rothar a shuiteáil, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.8.5.1.2	Obair a dhéanamh le pobail chun glacadh le bearta oiriúnaithe áitiúla lenar féidir tionchair áitiúla ón aimsir a laghdú tar éis déine, fad agus minicíocht a bhreithniú.	Obair a dhéanamh le pobail chun glacadh le bearta oiriúnaithe áitiúla lenar féidir tionchair áitiúla ón aimsir a laghdú tar éis déine, fad agus minicíocht a bhreithniú, agus aird chúí á tabhairt ar an ngá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus Córais Draenála Inbhuanaithe, agus íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáillíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach a chur chun cinn.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.8.5.2.1	Córais draenála inbhuanaithe agus cuir chuige bunaithe ar an dúlra a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun uisce dromchla a bhainistiú agus aibhneacha a chosaint ar thruailleáin i rith chun srutha uisce bóthair agus an méid breise uisce a mhoilliú chun tuilte a mhaolú do thionscadail forbartha.	Córais draenála inbhuanaithe agus cuir chuige bunaithe ar an dúlra a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun uisce dromchla a bhainistiú agus aibhneacha a chosaint ar thruailleáin i rith chun srutha uisce bóthair agus an méid breise uisce a mhoilliú chun tuilte a mhaolú do thionscadail forbartha. A chinntiú go dtabharfar aird chúí ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach, le linn aon tionscadail forbartha dá dtugtar tacaíocht.
4.8.5.2.2	Tabhairt faoi phleanáil bainistíochta uisce báistí do gach príomhbhaile. Cúnamh a thabhairt don Aonad Polasaí Pleanála chun plean bainistíochta uisce báistí a fhorbairt i gcomhair lonnaithe uirbeacha.	Tabhairt faoi phleanáil bainistíochta uisce báistí do gach príomhbhaile. Cúnamh a thabhairt don Aonad Polasaí Pleanála chun plean bainistíochta uisce báistí a fhorbairt i gcomhair lonnaithe uirbeacha, agus aird chúí á tabhairt ar an ngá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus córais draenála inbhuanaithe uirbeacha sna láithreacha seo a chur chun cinn, agus ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach.
4.8.5.2.3	Tacú le Scéimeanna Cosanta Tuilte a leathadh amach sa Chontae, lena n-áirítear iad siúd atá i gcomhpháirtíocht le hOifig na nOibreacha Poiblí mar a shaináithnítear tríd an gClár um Measúnacht agus Bainistíocht ar Bhaol Tuilte Abhantrach (CFRAMS) agus i Measúnacht Straitéiseach ar Bhaol Tuilte an Chontae.	Tacú le Scéimeanna Cosanta Tuilte a leathadh amach sa Chontae, lena n-áirítear iad siúd atá i gcomhpháirtíocht le hOifig na nOibreacha Poiblí, mar a shaináithnítear tríd an gClár um Measúnacht agus Bainistíocht ar Bhaol Tuilte Abhantrach Clár um Measúnacht agus Bainistíocht ar Bhaol Tuilte an Chontae (CFRAMS) agus Measúnacht Straitéiseach ar Bhaol Tuilte an Chontae - agus aird chúí á tabhairt ar an ngá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus córais draenála inbhuanaithe a chur chun cinn, agus ar íogaireachtaí comhshaoil sna láithreacha seo, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach.
4.8.5.3.1	Bonneagar droichead a mheasúnú ar aon dul le tionchair aeráide arna dtuar.	Bonneagar droichead a mheasúnú ar aon dul le tionchair aeráide arna dtuar, agus aird chúí á tabhairt ar an ngá le gnáthóga, speicis agus láithreáin Eorpacha tábhachtacha a chosaint, a chaomhnú agus a fheabhsú go cuí agus ar stádas caomhantais droichead faoi chosaint.
4.8.5.3.2	Cothabháil agus athshlánú bóithre réigiúnacha agus áitiúla a dhéanamh de réir an treoidhoiciméid maidir le hoiriúnú aeráide ar bhóithre réigiúnacha agus áitiúla.	Cothabháil agus athshlánú bóithre réigiúnacha agus áitiúla a dhéanamh de réir an treoidhoiciméid maidir le hoiriúnú aeráide ar bhóithre réigiúnacha agus áitiúla, agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, conairí bruachánacha agus caighdeán an aeir.

Tábla 2-2: Bearta Maolaithe Comhshaoil atá Beartaithe – Prionsabail Rialachais Comhshaoil san áireamh sa phlean

<p>Tionscadail um ghníomhú ar son na haeráide a chur chun cinn lena dtabharfar tacaíocht do chomhbhuntaístí comhshaoil agus lena n-uasmhéadófar iad, amhail an bhithéagsúlacht a chosaint agus a fheabhsú; caighdeán an aeir, an uisce nó na hithreach a fheabhsú; nó luach áineasa, taitneamhachta agus oidhreachta cultúrtha a fheabhsú, lena chinntiú go mbainfear amach buntáistí do gach páirtí.</p>
<p>Tacaíocht a thabhairt do thionscadail agus tionscnaimh a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide nó iad a éascú chun feabhsuithe ar struchtúr, bainistíocht agus sláinte ithreach a fheabhsú trí charbón orgánach na hithreach a mhéadú - rud a fhágfaidh go mbeidh comhbhuntaístí comhshaoil ann d'fheabhsuithe ar chosaint ar thuilte trí acmhainn coinneála uisce ithreacha a fheabhsú agus tríd an leibhéal ceaptha GCT a bhaineann le feidhmeanna talamhúsáide a mhéadú.</p>
<p>A chinntiú go bpleanálfaidh agus go gcuirfear i bhfeidhm an fhorbairt ar fad a bhfuil gníomhú ar son na haeráide mar bhun agus taca aici ar bhealach ina ndéanfar plé cuí ar an bhféidearthacht go mbeidh comhbhuntaístí comhshaoil ann, ar thionchair chomhshaoil fhéideartha agus ar riachtanais cosanta comhshaoil.</p>
<p>Déanfar tionscadail cosanta ar thuilte nó oibreacha cothabhála gaolmhara a bhfuil bearta an phlean mar thaca leo ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide-bithéagsúlacht chun cinn, agus ina dtabharfar aird chúí ar chosaint agus feabhsú gnáthóg agus speiceas atá neamhchoitianta, faoi chosaint nó tábhachtach.</p>
<p>A chinntiú go ndéanfar tionscadail a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí um ghníomhú ar son na haeráide-oidhreachta cultúrtha chun cinn agus nach ndéanfar dochar neamhúdaráithe fisiceach do ghnéithe cultúrtha, seandálaíochta nó ailtireachta mar thoradh orthu, ná athrú míchuí ar chomhthéacs gnéithe íogaire den oidhrecht chultúrtha.</p>
<p>A chinntiú go ndéanfar tionscadail a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí cáilíochta uisce um ghníomhú ar son na haeráide chun cinn, agus atá ag teacht le forálacha na Creat-treorach Uisce agus an Phlean ábhartha um Bainistíocht Abhantraí.</p>
<p>Cur chun cinn tionscadal um ghníomhú ar son na haeráide atá mar thaca ag crainn, fála scean agus gnáthóga eile atá faoi chosaint, amhail bogaigh agus criosanna tuilte a chuireann leis an mbonneagar glas.</p>
<p>Tacú le deiseanna chun nascacht éiceolaíoch gnáthóg agus láithreán neamhainmnithe a fheabhsú agus chun teacht aniar agus feidhmiú foriomlán an éiceachórais a fheabhsú, agus tacaíocht á thabhairt do ghníomhú ar son na haeráide laistigh den chontae.</p>
<p>A chinntiú go ndéanfar na réamhchúraimí is gá i ngach tionscadal lena dtacaíonn an chomhairle chun speicis ionracha a shainaithint agus a bhainistiú, i dtaca le speicis i Sceideal III go háirithe.</p>
<p>Tacú le deiseanna chun tacaíocht a thabhairt d'athchóiriú, athshlánú agus cothabháil talún portaigh, agus spriocanna aeráide a bhaint amach trí na bearta aeráide laistigh den phlean a chur i bhfeidhm.</p>

3. BREITHNIÚ AR ROGHANNA EILE

3.1 Réamhrá

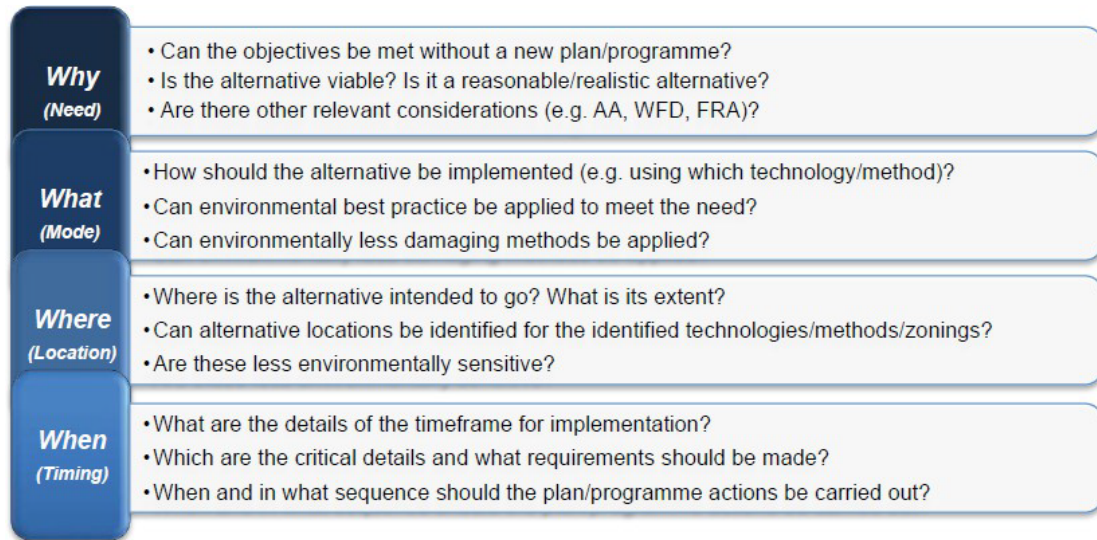
Soláthraíonn an chuid seo forbheathnú ar roghanna eile réasúnta sa Phlean a breithníodh le linn na bpróiseas déanta plean. Breithníodh na héifeachtaí comhshaoil a bheadh ag rogha eile réasúnta, lena n-áirítear éifeachtaí ar bhithéagsúlacht agus ar láithreáin Eorpacha, agus an Plean is fearr á roghnú.

3.2 Cur Chuige chun Roghanna Eile Réasúnta a Fhorbairt

Breithníodh raon roghanna eile seachas an LACAP le linn an phróisis déanta plean. Sainmhínítear thíos an cur chuige chun roghanna eile réasúnta seachas an LACAP a shainathint:

1. Reáchtáladh cumarsáid atriallach idir na foirne déanta plean agus na foirne measúnaithe comhshaoil chun a aithint na cineálacha éagsúla cur chuige agus roghanna eile a bhí á mbreithniú chun fíis an phlean a bhaint amach.
- laghdú ar astaíochtaí GHG ag leibhéal eagraíochtúil na nÚdarás Áitiúil agus laistigh den Chomhphobal chun tacú leis an mbeartas um Ghníomhú ar son na hAeráide. Cuireadh tús leis an gcumarsáid seo go luath le linn phróiseas déanta an phlean.
2. Aithníodh roghanna eile réasúnta eile a breithníodh. Le go measfar rogha eile a bheith réasúnach, caithfidh sé a bheith praiticiúil/feidhmiúil, réalaíoch agus infheidhmithe. Rinneadh measúnú maidir le cé acu an bhfuil nó nach bhfuil gach rogha eile praiticiúil/feidhmiúil, réasúnta agus infheidhmithe. Sa mheasúnú seo breithníodh na fachtóirí seo a leanas:
3. Fíis chuspóirí ardleibhéil an LACAP.
4. Raon feidhme geografach an LACAP.
5. Cumhachtaí agus feidhmeanna iarbhír an Údaráis Áitiúil.
6. Luachanna na rogha eile maidir le gníomhú ar son na haeráide.
7. Fíor-chumas na rogha eile fíis an phlean agus cuspóirí ardleibhéil a bhaint amach.
8. Indéantacht theicniúil na rogha eile.
9. Infhaighteacht acmhainní, lena n-áirítear acmhainní airgeadais chun an plean a sheachadadh laistigh den fhráma ama riachtanach.
10. An t-ordlathas beartais agus na paraiméadair a chuirtear timpeall ar an LACAP le beartas ar leibhéal níos airde.
11. An comhthéacs reachtach agus na paraiméadair a chuirtear timpeall ar an DLACAP le gníomhú ar son na haeráide agus le reachtaíocht a bhaineann leis an gcomhshaoil.

Úsáideadh an fhoireann uirlisí atá i dtreoirínite an GCC dar teideal 'Roghanna Eile a Fhorbairt agus a Mheasúnú i dTreoir Dea-Chleachtais um Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta' (2015) chun roghanna eile réasúnta a shainathint. Úsáideadh an tsamhail 'Cén fáth? Céard? Cén áit? Cén uair?' a shainmhínítear sna treoirínite agus roghanna eile réasúnta á bhfrámú, mar a léirítear i bhFíor 3-1.

Fíor 3-1: Samhail ‘Cén fáth? Céard? Cén áit? Cén uair?’ chun roghanna eile a fhrámú - Arna oiriúnú ó Fíor 4.3 Roghanna Eile a Fhorbairt agus a Mheasúnú sa Phróiseas um Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (GCC, 2015).

3.3 Aithint agus Cur Síos ar Roghanna Eile Réasúnta

Aithníodh roghanna eile réasúnta seachas an LACAP. Cuirtear cur síos ar na roghanna réasúnta sin agus ar na cúiseanna leis na roghanna réasúnta sin a roghnú i láthair i dTábla 3-1.

Ní raibh rogha eile ‘Déan Dada’ nó ‘Déan an Méid is Lú’ ina rogha eile réasúnta sa chás seo de thairbhe gur ceanglas reachtúil faoi Alt 16 den Acht Aeráide é LACAP éifeachtach a ullmhú.

Tábla 3-1: Roghanna Eile Réasúnta do LACAP

Rogha Mhalartach Réasúnta	Cur Síos ar an Rogha Eile Réasúnta	Réasúnaíocht chun an Rogha Eile Réasúnta seo a roghnú
<p>Rogha Mhalartach 1 - An Cur Chuige Pareto: Tosaíocht a thabhairt d'astaíochtaí GHG a laghdú ó na hearnálacha is mó astaithe GHG chun tionchar an athraithe aeráide a mhaolú.</p>	<p>Is éard a bhí i gceist leis an rogha eile seo ná LACAP a fhorbairt a dhíríonn go príomha ar mhaolú aeráide agus ar laghdú a dhéanamh ar astaíochtaí GHG a bhaineann leis na hearnálacha astaithe GHG is mó sa Chontae ar féidir le húdarás áitiúil tionchar réasúnta a imirt air ag féachaint d'fheidhmeanna údaráis áitiúil - na hearnálacha Cónaithe agus Iompair.</p>	<p>Ba rogha eile inmharthana í seo a d'fhéadfadh laghdú suntasach a bhaint amach ar astaíochtaí GHG trí thosaíocht agus tacaíocht a thabhairt do ghníomhaíocht a bhaineann le maolú aeráide do na hearnálacha Cónaithe agus Iompair. Chlúdódh an rogha eile an tréimhse ó 2024 go 2029 (fad an LACAP ionchasaigh).</p>
<p>Rogha Eile 2 - An Cur Chuige Iomlánaíoch: Cur chuige ilghnéitheach a ghlacadh agus díriú ar raon réimsí tosaíochta chun tionchar an athraithe aeráide a mhaolú agus oiriúnú dó.</p>	<p>Is éard a bhí i gceist leis an rogha eile seo ná LACAP a fhorbairt a a bhfuil fócas cothrom aige ar mhaolú agus oiriúnú aeráide thar roinnt réimsí téama agus i ngach earnáil shocheacnamaíoch.</p>	<p>Ba rogha inmharthana í seo a mbeadh cumas feabhsaithe aici chun astaíochtaí GHG a laghdú thar earnálacha éagsúla, chun astaíochtaí GHG a fhritháireamh, agus le poitéinseal níos mó chun an pobal áitiúil agus an comhshaol a chosaint ó rioscaí a bhaineann le hathrú aeráide. Thabharfadh an LACAP tacaíocht do ghníomhaíochtaí maolaithe agus oiriúnaithe aeráide thar raon leathan réimsí téamacha. Chlúdódh an rogha eile an tréimhse ó 2024 go 2029 (fad an LACAP ionchasaigh).</p> <p>Cuirfidh an rogha eile seo cruthú de raon comhleasa gníomhaíochta aeráide chun cinn, lena n-áirítear comhshochair a d'fhéadfadh a bheith ann don bhithéagsúlacht agus do láithreáin Eorpacha.</p>
<p>Rogha Eile 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch (LACAP Reatha): Cur chuige ilghnéitheach a ghlacadh - a leagann béim láidir ar rannpháirtíocht an phobail - agus a dhíríonn ar raon réimsí tosaíochta chun tionchair an athraithe aeráide a mhaolú agus oiriúnú dóibh.</p>	<p>Is éard a bhí i gceist leis an rogha eile seo ná LACAP a fhorbairt a a bhfuil fócas cothrom aige ar mhaolú agus oiriúnú aeráide thar roinnt réimsí téama agus i ngach earnáil shocheacnamaíoch, agus a bhfuil béim láidir ar rannpháirtíocht an phobail aici, atá mar bhonn agus mar thaca ag an ngníomhú ar son na haeráide atá sa phlean, agus a chuireann é chun cinn.</p>	<p>Ba rogha inmharthana í seo a mbeadh cumas feabhsaithe aici chun astaíochtaí GHG a laghdú thar earnálacha éagsúla, chun astaíochtaí GHG a fhritháireamh, agus le poitéinseal níos mó chun an pobal áitiúil agus an comhshaol a chosaint ó rioscaí a bhaineann le hathrú aeráide. Thabharfadh an LACAP tacaíocht do ghníomhaíochtaí maolaithe agus oiriúnaithe aeráide thar raon leathan réimsí téamacha. Is dócha go mbeidh tacaíocht ar leibhéal an phobail agus tacaíocht eagraíochtúil níos fearr ag an raon gníomhartha maolaithe agus oiriúnaithe aeráide atá sainithe sa LACAP i bhfianaise na béime láidre atá ar rannpháirtíocht an phobail. Chlúdódh an rogha eile an tréimhse ó 2024 go 2029 (fad an LACAP ionchasaigh).</p> <p>Cuirfidh an rogha eile seo cruthú de raon comhleasa gníomhaíochta aeráide chun cinn, lena n-áirítear comhshochair a d'fhéadfadh a bheith ann don bhithéagsúlacht agus do láithreáin Eorpacha.</p>

3.4 Meastóireacht ar Roghanna Eile Réasúnta agus ar Chúiseanna leis an bPlean Is Fearr a Roghnú

Rinneadh measúnú ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag na roghanna eile réasúnta ar an gcomhshaoil bunlíne de réir Threoir MCS agus na dtreoirlínte um dhea-chleachtas. Tá an measúnú seo doiciméadaithe i dTuarascáil Timpeallachta MCS don LACAP. Tá achoimre ar an measúnú seo agus ar an gcúis leis an bPlean is fearr a roghnú léirithe thíos.

Rogha Eile 1 - Cur Chuige Pareto - bheadh roinnt tionchar dhearfach ar an gcomhshaoil mar thoradh air agus laghdódh sé astaíochtaí GHG sna hearnálacha ar féidir leis an údarás áitiúil a rialú nó tionchar suntasach a imirt orthu, ar earnálacha iad a dhéanann an chuid is mó d'astaíochtaí GHG sa Chontae - na hearnálacha Cónaithe agus Iompair. Is lú an seans go mbainfeadh an rogha eile seo amach an gníomh leathan maolaithe aeráide agus an gníomh a bhaineann le fritháireamh a theastaíonn chun acmhainneacht iomlán laghdaithe astaíochtaí GHG a bhaint amach sa Chontae. Is lú an seans freisin go mbeadh raon leathan de bhearta oiriúnaithe aeráide sainithe ag an rogha eile seo a chosnódh go hiomlán an bhithéagsúlacht, acmhainní oidhreachta, gabhdóirí comhshaoil agus daoine ar rioscaí athraithe aeráide. D'fhéadfadh go mbeadh roinnt éifeachtaí diúltacha comhshaoil ginte ag an gcur chuige malartach seo, nach ndéanfaí iad a fhrithchothromú leis na héifeachtaí dearfacha comhshaoil a bhaineann le Roghanna Eile 2 agus 3.

Bheadh gníomhú leathan agus éifeachtach go cuí ar son na haeráide curtha ar fáil go ginearálta ag Rogha Eile 2 - An Cur Chuige Iomlánaíoch - agus ag Rogha Eile 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch araon. Tá an poitéinseal ag na roghanna eile seo il-iarmhairtí dearfacha comhshaoil a ghiniúint, lena n-áirítear laghdú ar astaíochtaí GHG ag leibhéil eagraíochtúla, pobail agus earnála, chomh maith le tairbhí éagsúla comhshaoil eile. Leagfadh na roghanna eile sin béim chothrom ar mhaolú aeráide agus ar ghníomh oiriúnaithe araon, ag áirithiú go dtuigtear agus go mbainistítear rioscaí comhshaoil a bhaineann le hathrú aeráide go cuí ag leibhéal an phobail. Cuirfidh na roghanna eile sin cruthú de raon comhshaoil don ghníomhú ar son na haeráide chun cinn, lena n-áirítear comhshaoil a d'fhéadfadh a bheith ann don bhithéagsúlacht agus do láithreáin Eorpacha.

Bhí an acmhainneacht is fearr ag Rogha Eile 3 maidir le gníomhú éifeachtach ar son na haeráide a sheachadadh mar gheall ar a nádúr iomlánaíoch leathan; agus i bhfianaise na béime láidre ar rannpháirtíocht an phobail, a thacaíonn le rannpháirtíocht níos fearr i ngníomhú ar son na haeráide ag leibhéal an phobail. Mar sin bhí an acmhainneacht níos fearr ag Rogha Eile 3 chun éifeachtaí féideartha comhshaoil a bhaint amach go hiomlán ná mar a bhí ag Rogha Eile 2.

Rogha Eile Réasúnta 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch - mar sin a bhí mar rogha eile is fearr nó mar phlean is fearr.

4. CONCLÚID AA

Tháinig scagadh MC ar dhréachtleagan den LACAP (an Dréacht LACAP) ar an gconclúid gur dócha go mbeadh éifeachtaí suntasacha ag an bPlean ar láithreáin Eorpacha atá mar chuid de líonra Natura 2000 (in éagmais maolaithe), ina aonar nó i gcomhcheangal le pleananna agus le tionscadail eile.

Baineadh de thátal as gur cheart Tuarascáil Tionchair Natura (NIR) a ullmhú don Dréacht LACAP. Bhí gá le breithnithe cúramacha maidir le foclaíocht theicniúil, fócas agus scóip na ngníomhartha atá sa Dréacht LACAP, ionas go seachnófar agus/nó go laghdaítear iarmhairtí maidir le láithreáin Eorpacha agus lena Leasanna Cáilitheacha agus lena Leasanna Caomhantais Speisialta.

Táirgeadh NIR don Dréacht LACAP. Bhreithnigh an NIR an fhéidearthacht go mbeadh drochthionchar ag an LACAP ar shláine láithreán Eorpach, maidir lena Leasanna Cáilitheacha agus lena Leasanna Caomhantais Speisialta. Chuir an MC bonn eolais faoin Dréacht LACAP, agus ullmhaíodh Tuarascáil Tionchair Natura inar leagadh amach na hiarmhairtí dóchúla comhshaoil a bheadh ag an bPlean ar láithreáin Eorpacha de réir na Treorach um Ghnáthóga 92/43/CEE. Comhtháthaíodh bearta sa Dréacht LACAP a mhaolaíonn a iarmhairtí féideartha ar aon láithreán Eorpach.

Tá an dréacht-leagan den NIR seo comhdhlúite agus tugtha chun críche ag féachaint do na haighneachtaí comhairliúcháin a rinneadh le linn thréimhse chomhairliúcháin an Dréachtphlean, na moltaí a rinneadh i dTuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh (CE) ar aighneachtaí comhairliúcháin, agus na modhnuithe a rinneadh ar an mbunleagan den dréacht LACAP, a cuireadh ar taispeáint le haghaidh comhairliúcán. Ba nuashonruithe cléireachais nó mion-nuashonraithe iad a rinneadh ar an tuarascáil agus iad neamhábhartha ó nádúr agus níor athraigh siad paraiméadair an mheasúnaithe comhshaoil/éiceolaíochta a rinneadh agus níor athraigh siad an maolú comhshaoil a sainíodh.

Rinneadh na mionathruithe ar an bPlean a d'eascair as an bpróiseas comhairliúcháin, an Tuarascáil CE, agus an próiseas déanta pleananna iar-chomhairliúcháin a scagadh don MC. Cinneadh go raibh na mionathruithe ar an bPlean neamhábhartha agus níor thug siad isteach aon iarmhairtí breise comhshaoil/éiceolaíochta nár breithníodh agus nár maolaíodh roimhe seo le linn na bpróiseas MCS agus MC.

Gabhann an NIR comhdhlúite deiridh don LACAP leis an Ráiteas Conclúide MC seo.

Bhain an NIR an méid seo a leanas de thátal as:

- Rinneadh Scagadh MC Chéim 1 agus MC Chéim 2 de Phlean Gníomhaíochta Údaráis Áitiúil Chomhairle Contae Chorcaí 2024-2029. D'fhéadfadh iarmhairtí do shláine láithreáin Eorpacha ar bith a bheith ann mar thoradh ar chur i bhfeidhm an LACAP, i gcás nach maolófaí é.
- Tugadh aghaidh ar na rioscaí do chumhdach agus sláine leasanna cáilitheacha, leasanna caomhantais speisialta agus cuspóirí caomhantais na láithreán Eorpach trí bhearta maolaitheacha a chur san áireamh lena dtabharfar tús áite d'iarmhairtí a sheachaint ar an gcéad dul síos agus d'iarmhairtí a mhaolú i gcás nach féidir iad a sheachaint. Lena chois sin, beidh gach plean agus tionscadal ar leibhéal níos ísle a eascraíonn as cur i bhfeidhm an LACAP faoi réir MC nuair a bheidh tuilleadh sonraí maidir leis an dearadh agus an suíomh ar eolas.
- Cuireadh iarmhairtí i dteaghlaim ó idirghníomhuithe le pleananna agus tionscadail eile san áireamh sa mheasúnacht agus meastar go bhfuil bearta maolaitheacha atá mar chuid den phlean láidir lena chinntiú nach mbeidh drochiarmhairtí suntasacha ann mar thoradh ar chur i bhfeidhm an LACAP, bíodh sé ann féin nó i dteaghlaim le pleananna/tionscadail eile.
- Tar éis do bhearta maolaitheacha a bheith cuimsithe, is é an tátal a baineadh i dtaca le Phlean Gníomhaíochta Údaráis Áitiúil Chomhairle Contae Chorcaí 2024-2029 ná nach dtuartar go n-

eascróidh aon drochiarmhairtí suntasacha do láithreáin Eorpacha as, bíodh sé ann féin nó i dteaghlaim le pleananna nó tionscadail eile. Déantar an mheasúnacht seo i bhfianaise chuspóirí caomhantais na ngnáthóg nó na speiceas dar ainmníodh na láithreáin seo.

Ag féachaint don mhéid thuas, ní bheidh aon drochthionchar ag an bplean mar a glacadh leis ar shláine aon láithreáin Eorpaigh.

**CONSULTANTS IN ENGINEERING,
ENVIRONMENTAL SCIENCE
& PLANNING**

www.fehilytimoney.ie

 Cork

 Dublin

 Carlow

